

Bedrijventerrein Westzanerpolder met zeehaven en kadefaciliteiten aan het Noordzeekanaal

Aanvullende startnotitie

781-34_{2e}

P 781 - 34

Bedrijventerrein Westzanerpolder met zeehaven en kadefaciliteiten aan het Noordzeekanaal

Aanvullende startnotitie

781-342e

Opdrachtgever:
Gemeente Zaanstad

Grontmij Midden bv, afdeling Ruimtelijke Inrichting
De Bilt, augustus 1997

Inhoudsopgave

1	Inleiding	3
1.1	Aanleiding tot de voorgenomen activiteit: april 1996	3
1.2	Aanleiding tot herziening van de voorgenomen activiteit: augustus 1997	4
1.3	Leeswijzer	4
2	Doelstelling en motivatie van het gewijzigde voornemen	5
2.1	Voorgenomen activiteit april 1996: bedrijventerrein met kadefaciliteiten aan Zijkanaal D	5
2.2	Herziene voorgenomen activiteit augustus 1997: bedrijventerrein met kadefaciliteiten aan het Noordzeekanaal	6
2.3	Doelstellingen inrichting Westzanerpolder	6
3	Herziening van de voorgenomen activiteit	8
3.1	Uitgangspunten inrichting Westzanerpolder	8
3.2	Uitwerking voorgenomen activiteit april 1996: bedrijventerrein met kadefaciliteiten aan Zijkanaal D	9
3.3	Herziene voorgenomen activiteit 1997: bedrijventerrein met kadefaciliteiten aan het Noordzeekanaal	10
4	Te beschouwen aspecten in het MER	13
4.1	Varianten en alternatieven	13
4.2	Milieu-aspecten	15
4.3	Te verwachten gevolgen voor het milieu	15
4.4	Vergelijking van alternatieven en beoordeling van de effecten	15
5	Besluiten en procedures	16
5.1	De m.e.r.-procedure	16
5.2	Herstart procedure Westzanerpolder	18

1 Inleiding

De Westzanerpolder is gelegen binnen de gemeente Zaanstad en vormt een onderdeel van het voormalige IJmeer en Wijkermeer. De Westzanerpolder wordt in het zuiden begrensd door het Noordzeekanaal. In het westen wordt de polder begrensd door Zijkanaal D en aansluitend de afvalstortplaats Nauernasche Polder. De noordelijke grens wordt gevormd door een dijk, de Overtoom, en daaraan grenzend het veenweide- en natuurgebied De Reef. Aan de oostzijde grenst de Westzanerpolder aan Zijkanaal E met daarachter het industrieterrein Westerspoor-zuid.

De Westzanerpolder vormt een onderdeel van het in september 1995 gepresenteerde Masterplan Noordzeekanaalgebied (NZKG).

1.1 Aanleiding tot de voorgenomen activiteit: april 1996

Op 17 april 1996 hebben burgemeester en wethouders van de gemeente Zaanstad, door middel van het openbaar maken van de startnotitie "Bedrijventerrein Westzanerpolder", aangekondigd de Westzanerpolder te willen inrichten als bedrijventerrein. Het voornemen betrof de ontwikkeling van een bedrijventerrein met een oppervlakte van circa 145 hectare, met een netto uitgeefbaar oppervlak van circa 100 hectare. Door deze ontwikkeling ontstaat een aaneengesloten zone van bedrijvigheid, die milieukundig gezien ook aansluit bij de bedrijvigheid ten zuiden van het Noordzeekanaal.

Het ontwikkelen van een bedrijventerrein met een oppervlakte van 100 hectare of meer vormt een m.e.r.-plichtige activiteit¹. Dit betekent dat ten behoeve van de besluitvorming over het ruimtelijk plan dat als eerste in de mogelijke aanleg voorziet, de procedure milieu-effectrapportage (m.e.r.) moet worden doorlopen en een milieu-effectrapport (MER) moet worden opgesteld. Voor de Westzanerpolder is de m.e.r.-procedure gekoppeld aan de vaststelling van het bestemmingsplan.

Op 21 juni 1996 heeft de Commissie voor de m.e.r. haar advies voor de richtlijnen voor de inhoud van het MER Bedrijventerrein Westzanerpolder uitgebracht. Het bevoegd gezag, de gemeenteraad van Zaanstad, heeft vervolgens de richtlijnen ongewijzigd vastgesteld. Op basis van deze richtlijnen is vervolgens een start gemaakt met het MER, waarin het voornemen van de gemeente Zaanstad, inclusief varianten en alternatieven, nader wordt uitgewerkt.

Onderdeel van het voornemen was om, onder voorbehoud, te voorzien in relatief beperkte kadefaciliteiten aan Zijkanaal D. In Zijkanaal D zou hiertoe een haven worden gerealiseerd voor binnenvaartschepen. Realisatie van de kade werd onder meer afhankelijk gesteld van de vraag naar kadefaciliteiten door een potentieel aan de kade gelegen bedrijf of gemeenschappelijk door meerdere in de Westzanerpolder te vestigen bedrijven. Vooralsnog was geen ruimte gereserveerd voor een zeehaven met kadefaciliteiten aan het Noordzeekanaal.

¹ M.e.r.-plichtig op grond van artikel 7.2 van de Wet milieubeheer en categorie 20.1 van onderdeel C van bijlage 2 van het Besluit milieu-effectrapportage.

1.2 Aanleiding tot herziening van de voorgenomen activiteit: augustus 1997

Op 31 januari 1997 zijn tussen de gemeente Zaanstad en het Hoofd Dienstkring Noordzeekanaal van Rijkswaterstaat de mogelijkheden besproken om de kadefaciliteiten rechtstreeks te projecteren aan het Noordzeekanaal. Aanleiding hiertoe vormde voorafgaande discussies met vertegenwoordigers van het Projectbureau Uitvoering Masterplan NZKG en het Havenbedrijf Amsterdam over de plaats van een mogelijke haven in de Westzanerpolder. De discussies vonden mede plaats in relatie tot de aanwezigheid van 21 woonschepen in Zijkanaal D.

De diverse discussies vormden voor burgemeester en wethouders van de gemeente Zaanstad aanleiding om het voornemen van 17 april 1996 te herzien. Deze herziening betreft een aanvulling op de voorgenomen activiteit met zeehavengebonden activiteiten, door aan het Noordzeekanaal ruimte te reserveren voor een zeehaven met kadefaciliteiten. De geplande haven met kadefaciliteiten dient toegankelijk te zijn voor zowel zee- als binnenvaartschepen. De projectie van kadefaciliteiten aan Zijkanaal D komt daarmee te vervallen.

De aanvulling op de voorgenomen activiteit heeft tot gevolg dat de m.e.r.-procedure moet worden herstart. Het realiseren van een zeehaven met kadefaciliteiten aan het Noordzeekanaal vormt een zodanige wijziging op de voorgenomen activiteit van april 1996 (startnotitie), dat voor het op te stellen MER aanvullende richtlijnen nodig zijn. Met andere woorden, de aanvulling op de voorgenomen activiteit is zodanig dat deze niet binnen de bestaande richtlijnen voor het MER Bedrijventerrein Westzanerpolder kan worden begrepen. Bovendien is binnen het huidige m.e.r.-traject geen inspraakmogelijkheid geweest met betrekking tot de ontwikkeling van een zeehaven met kadefaciliteiten aan het Noordzeekanaal. De herstart is dan ook met name bedoeld om bij de vaststelling van het bestemmingsplan Westzanerpolder ook ten aanzien van deze aanvullende elementen op de voorgenomen activiteit het milieubelang een volwaardige plaats te geven.

Met de publicatie van deze aanvullende startnotitie is de procedure voor het maken van het bestemmingsplan en de bijbehorende m.e.r.-procedure officieel herstart.

1.3 Leeswijzer

In deze startnotitie wordt eerst ingegaan op de doelstellingen en motivatie van het ontwikkelen van de Westzanerpolder tot een bedrijventerrein, inclusief een zeehaven met kadefaciliteiten aan het Noordzeekanaal. Vervolgens wordt in hoofdstuk 3 nader ingegaan op deze aanvulling op de voorgenomen activiteit. Hierbij wordt allereerst kort ingegaan op het voornemen, waarvoor op 17 april 1996 de m.e.r.-procedure is gestart en voor welk MER de richtlijnen reeds zijn vastgesteld. Vervolgens worden de wijzigingen op dit voornemen nader geschetst. Op basis hiervan zullen de aanvullende richtlijnen voor het MER worden opgesteld.

Hoofdstuk 4 noemt de in het MER te behandelen aspecten. Het gaat hierbij om de te beschouwen varianten en alternatieven en de van belang zijnde milieu-aspecten.

In hoofdstuk 5 wordt de m.e.r.-procedure beschreven en het verdere verloop hiervan met betrekking tot de Westzanerpolder.

2 Doelstelling en motivatie van het gewijzigde voornemen

2.1 Voorgenomen activiteit april 1996: bedrijventerrein met kadefaciliteiten aan Zijkanaal D

Binnen de gemeente Zaanstad is momenteel slechts een beperkte ruimte aanwezig voor de vestiging van nieuwe bedrijven of voor bedrijfsuitbreidingen. Bij voortzetting van de huidige uitgiftetrend van bedrijfstreinen voorziet de gemeente binnen twee jaren het ontstaan van een ruimtetekort.

Het voornemen van de gemeente Zaanstad om de Westzanerpolder te ontwikkelen tot bedrijventerrein, vloeit voort uit de volgende doelstellingen:

- leveren van een bijdrage aan de invulling van de taakstelling uit het Plan van Aanpak Masterplan NZKG;
- ruimte bieden aan de ontwikkeling van lokale en regionale werkgelegenheid;
- opvang van zich verplaatsende lokale bedrijvigheid².

In de uitgangspunten van het Masterplan voor het totale Noordzeekanaalgebied, is de Westzanerpolder aangemerkt als een van de terreinen die zullen worden ontwikkeld als bedrijvengebied. Tevens wordt aangemerkt dat de Westzanerpolder in principe geschikt is te maken voor havengerelateerde activiteiten.

Een exact beeld over de toekomstige bedrijfstypen in de Westzanerpolder is niet met zekerheid te geven. De gemeente Zaanstad verwacht dat de Westzanerpolder in grote lijnen ruimte zal bieden voor een voortzetting van de huidige typen bedrijfsvestigingen, waaronder eveneens bedrijven die kadefaciliteiten nodig hebben. Het gaat hierbij om bedrijven in de volgende sectoren:

- industrie;
- bouwbedrijven;
- transport en distributie;
- groothandel.

Bedrijfs categorieën die momenteel in de gemeente Zaanstad gebruik maken van kadefaciliteiten zijn op- en overslagbedrijven, de voedings- en genotmiddelenindustrie, jachtwerven en jachtreparaties. Gezien het feit dat de Westzanerpolder een C-locatie is, zijn kantoren van vestiging uitgesloten.

Bij de ontwikkeling van de Westzanerpolder zal ook worden ingespeeld op veranderingen in de vraagzijde (onder andere de regionale taakstelling) en op het feit dat er meerdere terreinen met specifieke eigenschappen in de periode tot 2015 kunnen worden ontwikkeld. Het inspelen op de vraag betekent dat het terrein "flexibel" moet worden ontwikkeld; zowel kleine als grote kavels vormen een geschikt aanbod voor een brede range van sectoren.

²

Als afgeleide hiervan zou mogelijk ruimte kunnen worden geboden aan vergroting van het areaal binnenstedelijk woonmilieu.

Uitgaande van het toen gehanteerde principe dat het op basis van nautische zaken onmogelijk geacht werd om kadefaciliteiten te ontwikkelen, direct grenzend aan het Noordzeekanaal, werd in de startnotitie van april 1996 voor de Westzanerpolder geen aandacht geschonken aan zeehavengebonden activiteiten.

2.2 Herziene voorgenomen activiteit augustus 1997: bedrijventerrein met kadefaciliteiten aan het Noordzeekanaal

Het Masterplan NZKG geeft aan dat de as langs het Noordzeekanaal goede mogelijkheden biedt voor de groei van de economische activiteit. In het Masterplan zijn streefbeelden geformuleerd, waaronder een streefbeeld voor de te realiseren economische groei. Uitgaande van een streefbeeld van 2% (extra) groei van haven- en havengerelateerde activiteiten wordt voor de periode tot 2015, voor het gehele Noordzeekanaalgebied, een tekort aan bedrijfsruimte van 1.480 hectare voorzien. Ten aanzien van kadelengte voor het afmeren van zeeschepen wordt voor deze periode een uitbreiding van 20% noodzakelijk geacht.

De aanwezigheid van kadefaciliteiten aan het Noordzeekanaal versterkt de diversiteit in aanbod aan bedrijfslocaties in de gemeente Zaanstad. Daarnaast biedt deze aanwezigheid perspectieven voor het herplaatsen van watergebonden bedrijven uit andere delen van de stad (bijvoorbeeld uit de Achtersluispolder).

De gemeente hecht er belang aan dat de bedrijven die zich willen vestigen in de Westzanerpolder, direct dan wel indirect arbeidsplaatsen genereren. De Westzanerpolder biedt ruimte aan 2.500 á 3.000 arbeidsplaatsen. Voorzien wordt dat een groot deel van de bedrijven die zich in de Westzanerpolder zullen gaan vestigen, een afgeleide relatie zal hebben met de zeehaven. Hierbij kan worden gedacht aan:

- bedrijven die grondstoffen of halffabricaten welke (gedeeltelijk) per zeeschip worden aangevoerd verwerken, waarna verder transport van de producten plaatsvindt per as of binnenschip;
- bedrijven welke samenwerken met bedrijven die direct aan de zeehaven zijn gebonden.

Aansluitend op de in paragraaf 2.1 genoemde bedrijfstypen voor vestiging in de Westzanerpolder kunnen, in relatie tot de kadefaciliteit aan het Noordzeekanaal, de volgende doelgroepen worden geformuleerd:

- voedings- en genotmiddelenindustrie;
- metaalektro-industrie;
- farmaceutische industrie;
- papierindustrie;
- houtindustrie;
- beton- en cementindustrie.

2.3 Doelstellingen inrichting Westzanerpolder

Binnen het Noordzeekanaalgebied wordt gestreefd naar de ontwikkeling van duurzame bedrijventerreinen. Duurzaamheid betekent hier het streven naar schonere productieprocessen, het verbeteren van de logistiek in relatie tot transport en productieketens alsmede een optimale benutting van de ruimte. In dit kader is in het Masterplan NZKG een aantal doelstellingen geformuleerd, die zowel betrekking hebben op het productieproces als op de ontwikkeling en inrichting van bedrijventerreinen, aan- en afvoer, ontsluiting en overgangen naar aangrenzende gebieden.

Deze doelstellingen zijn door de gemeente Zaanstad overgenomen in de Nota van Uitgangspunten, die ten grondslag ligt aan de inrichting van de Westzanerpolder.

Ten behoeve van de inrichting van de Westzanerpolder zijn de beleidsontwikkelingen op regionaal en lokaal niveau vertaald in de volgende vijf doelstellingen, als verbinding tussen het beleidskader en het ruimtelijk plan. Deze doelstellingen liggen ten grondslag aan de ruimtelijke uitwerking van bedrijventerrein Westzanerpolder, en de vastlegging in het bestemmingsplan.

- 1 **De inrichting van de Westzanerpolder dient aan te sluiten bij de economische ontwikkelingen in zowel Zaanstad als binnen het Noordzeekanaalgebied.**
De gemeente streeft er naar om bij de invulling van de Westzanerpolder zowel Zaanse bedrijven aan te trekken als mee te liften met de economische groei binnen de regio. De Westzanerpolder wordt ontwikkeld als gemengd bedrijventerrein.
- 2 **Ongewenste milieu-effecten op de omgeving worden tegengegaan.**
Milieuhinder voor de omliggende woongebieden wordt zoveel mogelijk voorkomen door goede inpassing en een zorgvuldige situering van de verschillende activiteiten op het terrein.
- 3 **Bij de inrichting besteedt de gemeente Zaanstad zorg aan de natuurwaarden en de inpassing van het bedrijventerrein in het landschap.**
Met name de overgangen tussen het bedrijventerrein en het woongebied Westzener Overtoom en het natuurgebied De Reef worden uitgewerkt.
- 4 **De Westzanerpolder krijgt een zo goed mogelijke bereikbaarheid over de weg en over water.**
De Westzanerpolder dient over water bereikbaar te zijn voor schepen, waarbij in de huidige configuratie de mogelijkheid bestaat om zeeschepen te accommoderen. Over de weg dient de ontsluiting voor de bedrijven zowel in oostelijke als in westelijke richting gegarandeerd te zijn. Ten aanzien van de bereikbaarheid over de weg voor werknemers dient speciale aandacht te worden besteed aan het langzaam verkeer en het openbaar vervoer.
- 5 **Bij de inrichting heeft de gemeente Zaanstad aandacht voor het creëren van een duurzaam bedrijventerrein.**
Bij de inrichting van de Westzanerpolder als bedrijventerrein vormen schonere productieprocessen, verbetering van de logistiek in relatie tot transport en productieketens en optimalisering van het ruimtegebruik belangrijke aandachtspunten.

3 Herziening van de voorgenomen activiteit

Op 17 april 1996 is een m.e.r.-procedure gestart voor de aanleg van een bedrijventerrein in de Westzanerpolder, met inbegrip van kadefaciliteiten aan Zijkanaal D. Het betreft hier kadefaciliteiten voor de binnenscheepvaart.

Deze startnotitie is gericht op een herziening van de voorgenomen activiteit. De herziening betreft de ontwikkeling van het bedrijventerrein Westzanerpolder, aangevuld met een zeehaven met kadefaciliteiten aan het Noordzeekanaal. Hierdoor kunnen ook zeehavengebonden activiteiten op het bedrijventerrein Westzanerpolder worden uitgevoerd. De geplande kadefaciliteiten aan Zijkanaal D komen hiermee te vervallen.

In paragraaf 3.2 wordt kort ingegaan op de uitwerking van het voornemen, waarvoor op 17 april 1996 de m.e.r.-procedure is gestart en op basis waarvan de richtlijnen voor de inhoud van het MER reeds zijn vastgesteld. Vervolgens worden in paragraaf 3.3 de wijzigingen van dit voornemen nader geschetst, waarbij met name wordt ingegaan op de aanvullende elementen. Allereerst wordt in paragraaf 3.1 echter ingegaan op de uitgangspunten voor de inrichting van de Westzanerpolder.

3.1 Uitgangspunten inrichting Westzanerpolder

Voor de ontwikkeling van de Westzanerpolder als bedrijventerrein gelden de volgende uitgangspunten:

- het terrein krijgt een eenvoudige, stabiele en duurzaam in stand te houden planstructuur met een flexibele verkaveling;
- de geconcentreerde bebouwing aan de Veldweg zal behouden blijven. De verspreid in de polder gelegen woningen zullen worden verwijderd;
- de knooppunten Nauerna en Westzaan zullen hun recreatieve functie behouden, evenals de Overtoom;
- tussen het natuurgebied De Reef en de Westzanerpolder zal een buffer tot stand worden gebracht;
- de Westzanerpolder wordt ontsloten via de "Weg naar Buitenhuizen", met aan de oostzijde een aansluiting op de provinciale weg N203 en aan de westzijde op de N246.

Als uitgangspunt is eveneens opgenomen dat, daar waar dat mogelijk is, ontsluiting via het water wordt gerealiseerd. Dit komt overeen met de mogelijkheid om kadefaciliteiten te realiseren. De Westzanerpolder wordt aan drie zijden door water omgeven (Noordzeekanaal, Zijkanaal D en Zijkanaal E). Zijkanaal E is niet of minder geschikt voor kadefaciliteiten, gezien de nabijheid van de woonbebouwing van het dorp Westzaan en de beperkte beschikbare ruimte. In Zijkanaal D ligt een aantal (21) woonschepen, waarvoor niet of nauwelijks een alternatieve locatie is te vinden. Tevens ligt het buurtschap Nauerna dicht bij Zijkanaal D. Dit versterkt de voorkeur voor de optie van aanleg van een kade aan de Noordzeekanaalzijde, hetgeen het tevens mogelijk maakt dat ook zeeschepen gebruik van de faciliteiten kunnen maken.

3.2 Uitwerking voorgenomen activiteit april 1996: bedrijventerrein met kadefaciliteiten aan Zijkanaal D

De voorgenomen activiteit, waarvoor in april 1996 de m.e.r.-procedure is gestart, is op grond van de in juni 1996 uitgebrachte richtlijnen reeds als volgt uitgewerkt:

Ruimtelijke opzet van het plangebied

De ruimtelijke opbouw van het bedrijventerrein is met name ingegeven door een efficiënt grondgebruik en door het zoveel mogelijk aansluiten bij het bestaande noord-zuidgerichte kavelpatroon. De Westzanerpolder heeft circa 145 hectare bruto te ontwikkelen bedrijventerrein (exclusief het tracé van de Weg naar Buitenhuizen), waarvan:

- 103,2 ha. uitgeefbaar bedrijventerrein;
- 7,3 ha. aan te leggen waterpartijen;
- 14,1 ha. verharding;
- 19,4 ha. groen;
- 0,9 ha. uit te graven terrein aan Zijkanaal D.

Kadefaciliteiten aan Zijkanaal D

Op het bedrijventerrein is aan Zijkanaal D ruimte gereserveerd voor de aanleg van een kade. Deze kade zal door middel van een insteekhaven in Zijkanaal D bereikbaar zijn voor binnenvaartschepen en voor kleine coasters van de kustvaart tot circa 80 meter lang. De definitieve beslissing over de aanleg van de insteekhaven is mede afhankelijk gesteld van de behoefte vanuit de markt aan kadefaciliteiten.

Ontsluiting

De hoofdontsluiting van het plangebied zal aan de west- en oostkant plaatsvinden over de Weg naar Buitenhuizen (zie figuur 1). Deze weg sluit in het westen aan op de provinciale weg N246 en via deze weg op de A9 bij de Wijkertunnel.

Aan weerszijden van de Weg naar Buitenhuizen is het plangebied in drieën gedeeld met een ringweg in elk deel. De ringwegen worden op twee plaatsen, via wegen parallel aan de Weg naar Buitenhuizen, aangesloten op deze hoofdontsluiting. Langs de Weg naar Buitenhuizen komen geen fietspaden. Fietsers kunnen gebruik maken van de parallelwegen. Aansluitend wordt rondom het totale plan-gebied een ringweg voor langzaam verkeer aangelegd. Ten behoeve van het op-enbaar vervoer zullen langs de Weg naar Buitenhuizen haltes worden gesitueerd.

Zonering

Bij de inrichting van de Westzanerpolder wordt uitgegaan van het toelaten van bedrijven tot en met maximaal categorie 4 (VNG-indeling) ten noorden van de Weg naar Buitenhuizen en tot en met categorie 5 ten zuiden van deze weg. Direct aansluitend aan de woonbebouwing langs de Veldweg en bij het buurtschap Nauerna zijn alleen lichte bedrijven, categorie 1 en 2, toegestaan.

Aanleg van het bedrijventerrein

Uitgangspunt is om de Westzanerpolder bouwrijp te maken door middel van integrale ophoging (0,50 tot 0,70 m) met gebiedseigen materiaal en bodemmateriaal afkomstig van onderhoudswerkzaamheden in het Noordzeekanaal. Ter plaatse van (hoofd)ontsluitingen wordt aangevuld met zand. Deze methode wordt standaard toegepast bij het bouwrijp maken van kleiige en venige gronden in deze omgeving.

Groenstructuur

De voor de inrichting van de Westzanerpolder beschikbare hoeveelheid groen is beperkt. Om dit groen niet te veel te versnipperen wordt het geconcentreerd

aangelegd, ter versterking van de structuur van het terrein. Langs de noordelijke dijk, aansluitend op het natuurgebied De Reef, zal een bufferzone (circa 50 m breed) worden aangelegd. Deze zone dient om de openheid van het gebied te bewaren en een logische overgang te krijgen naar De Reef.

Waterstructuur

De waterstructuur van het plangebied dient twee functies, namelijk het afvoeren van water naar het gemaal en het voorzien in voldoende bufferend vermogen. Voor de afvoer wordt de Hoofdtocht langs de Weg naar Buitenhuisen gecombineerd met sloten hier loodrecht op. Langs de dijk met het Noordzeekanaal is een kwelsloot gesitueerd die met deze sloten in verbinding staat.

De wateroppervlakte voor het bufferend vermogen is in de bufferzone langs De Reef gesitueerd. Deze maatregel verzacht de overgang van het industrieterrein naar het natuurgebied en versterkt daarnaast de functie van het daar gesitueerde groen.

3.3 Herziene voorgenomen activiteit 1997: bedrijventerrein met kadefaciliteiten aan het Noordzeekanaal

De herziene voorgenomen activiteit zal in meer of mindere mate wijzigingen aanbrengen in het voornemen, zoals beschreven in de vorige paragraaf. In het navolgende wordt hier nader op ingegaan.

Ruimtelijke opzet van het plangebied

De verdeling van het terrein wordt door de projectie van een zeehaven met kadefaciliteiten aan het Noordzeekanaal vooralsnog als volgt:

- 103,7 ha. uitgeefbaar terrein
- 7,3 ha. aan te leggen waterpartijen
- 14,1 ha. verharding
- 19,4 ha. groen
- 2,7 ha. uit te graven terrein aan het Noordzeekanaal

Kadefaciliteiten aan Zijkanaal D

Deze faciliteiten komen te vervallen.

Kadefaciliteiten aan het Noordzeekanaal

De kade is gepland aan het Noordzeekanaal, in de zuidwesthoek van de Westzanerpolder. Het realiseren van kadefaciliteiten aan het Noordzeekanaal maakt het noodzakelijk om ter plaatse een zeehaven te graven. De (herziene) voorgenomen activiteit gaat uit van een zeehaven van circa 450 x 60 meter, evenwijdig aan het Noordzeekanaal.

Locatie van de zeehaven

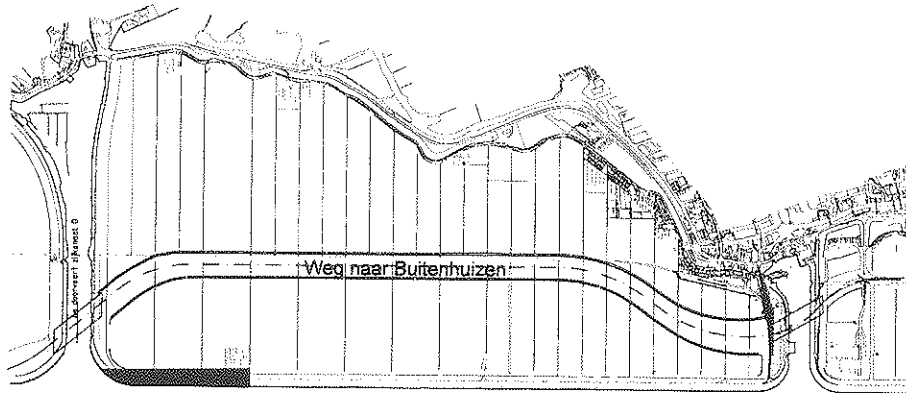
De voorgenomen locatie (voorkeurslocatie) van de zeehaven is weergegeven in figuur 1.

Diepte van de zeehaven

Het Noordzeekanaal is bevaarbaar voor schepen met een diepgang van maximaal 14 meter. Dergelijke diepgangen betreffen bijvoorbeeld grote bulkschepen en containerschepen. Aan de te realiseren kade zal deze diepgang niet van toepassing zijn, gezien de aard van de bedrijven die zich in de Westzanerpolder kunnen vestigen. Omdat op dit moment nog niet duidelijk is welke typen van bedrijven zich in de Westzanerpolder zullen vestigen, wordt vooralsnog rekening gehouden met een breed scala aan scheepsoorten en

afmetingen. Studies³ naar de ontwikkeling van scheepsgroottes geven aan dat momenteel een tweedeling in lengtecategorieën kan worden gehanteerd, te weten de categorie schepen met een lengte van circa 130 meter en schepen van circa 200 meter. Voor beide categorieën geldt een diepgang van circa 10 meter. Een dergelijke diepgang van schepen vereist een minimale waterdiepte van 11 à 12 meter.

Figuur 1. Voorkeurslocatie zeehaven.

Onsluiting

Er zijn geen wijzigingen voorzien in de hoofdontsluiting van het plangebied met de omgeving (Weg naar Buitenhuizen).

Binnen het plangebied zal in de zuidwest-hoek een wijziging optreden in de verkeerssituatie. Ten gevolge van de aanleg van de zeehaven en de inrichting van het achterland (zie: 'Aanleg van het bedrijventerrein') zal in dit deel van de Westzanerpolder de geplande interne ontsluiting middels een ringweg wijzigen.

De ontsluiting van dit deel van het plangebied zal plaats gaan vinden via directe verbindingen met de parallelweg van de Weg naar Buitenhuizen.

Het vervallen van het dijklichaam ter plaatse van de zeehaven betekent eveneens een omlegging van de ringweg voor het langzaam verkeer.

Zonering

Het toevoegen van zeehavengebonden activiteiten aan het bedrijventerrein heeft consequenties voor de geluidszonering rondom de zuidwest-hoek van de Westzanerpolder. Wijzigingen treden op doordat van de zeehavengebonden bedrijven een groot deel continu dienst draait (24 uur per etmaal).

De ruimte die in de noordwest-hoek van het plangebied ontstaat door het wegvallen van de haven aan Zijkanaal D, zal een droge bedrijfsbestemming krijgen.

³ Studies in het kader van de vergroting van de sluis bij IJmuiden.

Aanleg van het bedrijventerrein

Het achterland bij de geplande zeehaven wordt circa 4 meter opgehoogd. Deze ophoging zal maximaal tot aan de Weg naar Buitenhuisen worden uitgevoerd. Het overige deel van het plangebied ondergaat bij de aanleg geen wijziging. In de wijze van ophogen en bouwrijp maken van het plangebied ("droge bestemmingen") zijn geen belangrijke wijzigingen voorzien. Mogelijk zal bij de ophoging gebruik worden gemaakt van de baggerspecie die bij het graven van de haven vrijkomt.

De aanlegmethode voor de zeehaven ("natte bestemming") ligt in dit stadium nog niet vast. Aspecten die bij de vaststelling van deze methode van belang zijn en die in het MER beschreven zullen worden, zijn onder meer de wijze van ontgraven, het plaatsen van een waterkering en het eventueel verlagen van de grondwaterstand. De technische uitwerking van de aanleg vindt plaats in overleg met de directie Noord-Holland van Rijkswaterstaat en het waterschap Het Lange Rond.

Groenstructuur

Hierin zijn geen wijzigingen voorzien.

Waterstructuur

De functies van de waterstructuur blijven in principe ongewijzigd. De aanleg van de zeehaven heeft naar verwachting echter consequenties voor de stijghoogten van het grondwater. Dit heeft weer mogelijke gevolgen voor de afwatering in de zuidwest-hoek van het plangebied. In het MER zullen deze consequenties nader in beeld worden gebracht.

4 Te beschouwen aspecten in het MER

4.1 Varianten en alternatieven

In het MER worden varianten ontwikkeld voor een aantal van de hiervoor aangegeven elementen van de voorgenomen activiteit. Voorwaarde bij het formuleren van varianten is dat zij passen binnen de doelstellingen en voldoen aan de uitgangspunten, zoals gesteld door de gemeente Zaanstad.

Op basis van de startnotitie van april 1996 en de richtlijnen van juni 1996 wordt reeds aandacht besteed aan varianten met betrekking tot de inrichting van de Westzanerpolder als bedrijventerrein. Bij de herstart van de m.e.r.-procedure zullen aanvullend varianten worden ontwikkeld voor de aan de voorgenomen activiteit toegevoegde elementen: de zeehaven met kadefaciliteiten aan het Noordzeekanaal. Het gaat hierbij specifiek om varianten met betrekking tot de locatie en de lengte van de zeehaven aan het Noordzeekanaal.

Locatie- en lengte-varianten zeehaven

De voorgenomen locatie (voorkeurslocatie) van de zeehaven betreft een locatie aan de uiterste zuidwest hoek van het plangebied (zie figuur 1). In het MER zullen de volgende drie varianten worden beschouwd:

- variant 1: de voorgenomen zeehaven wordt vergroot van 450 x 60 meter tot maximaal 900 x 60 meter. Realisatie van deze verlenging zal plaatsvinden in oostelijke richting en is afhankelijk van de marktsituatie;
- variant 2: centraal in het plangebied wordt, evenwijdig aan het Noordzeekanaal, een zeehaven aangelegd met een omvang van 450 x 60 meter;
- variant 3: centraal in het plangebied wordt, evenwijdig aan het Noordzeekanaal, een zeehaven aangelegd met een omvang van maximaal 900 x 60 meter. Realisatie van deze verlenging van variant 2 zal plaatsvinden in met name westelijke richting en is afhankelijk van de marktsituatie.

De havendiepte blijft in alle varianten ongewijzigd. De ligging van de locatie- en lengtevarianten is weergegeven in figuur 2.

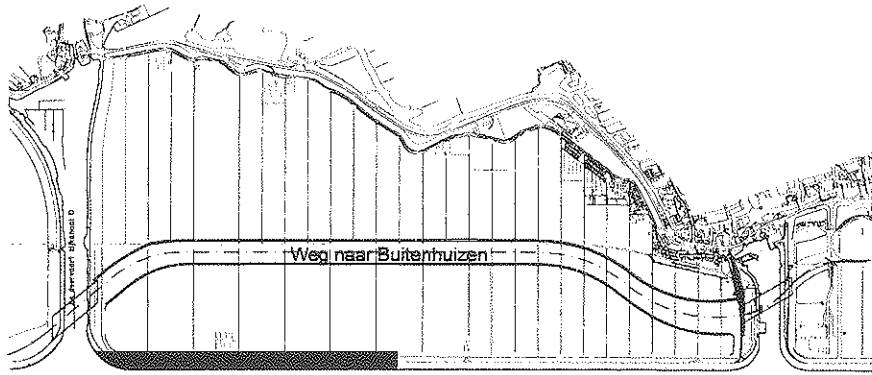
Nulalternatief (autonome ontwikkeling) en meest milieuvriendelijk alternatief

In het MER zullen de milieu-effecten van de gewijzigde voorgenomen activiteit worden beschreven. Tevens zal een effectbeschrijving plaatsvinden van de in beschouwing genomen varianten, waarbij een vergelijking zal worden gemaakt met de effecten van de voorgenomen activiteit. Op basis van optimalisatie-mogelijkheden en mogelijk te nemen verzachtende, mitigerende maatregelen zal een meest milieuvriendelijk alternatief worden opgebouwd.

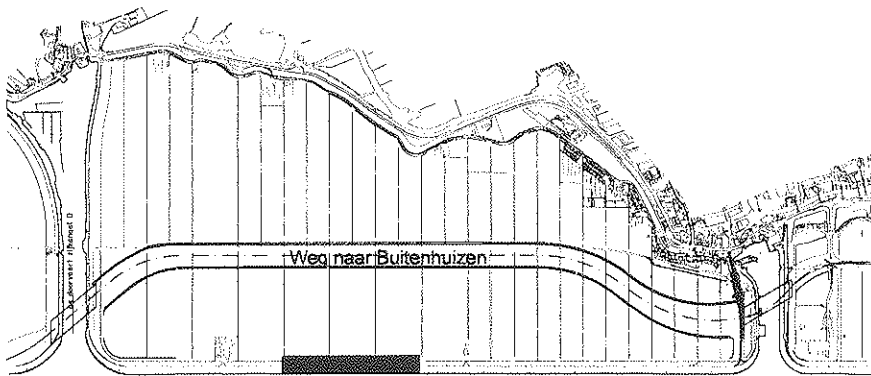
Daarnaast wordt het nulalternatief, het achterwege laten van de ontwikkeling van de Westzanerpolder als bedrijventerrein met zeehaven en kadefaciliteiten, als referentiesituatie meegenomen.

Figuur 2. Varianten met betrekking tot de zeehaven met kadefaciliteiten.

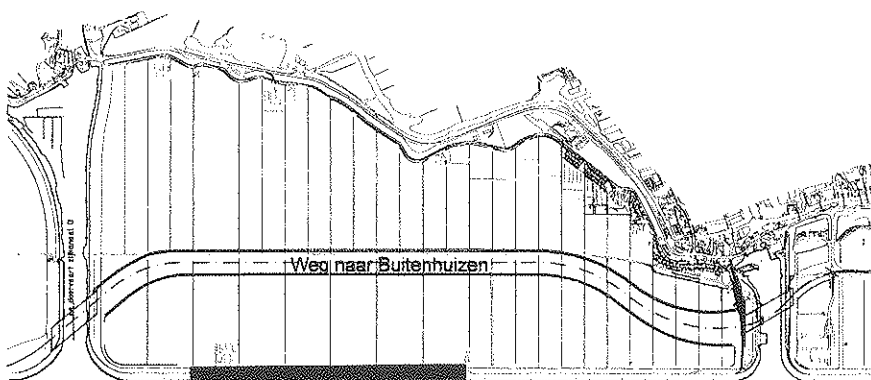
Variant 1

Variant 2

Variant 3

4.2 Milieu-aspecten

Als belangrijkste milieu-aspecten zullen in het MER nader worden onderzocht:

- de geluidsbelasting van de bedrijfsactiviteiten op de natte en droge bestemmingen van het bedrijventerrein (zowel voor de omgeving als voor de bedrijven op het terrein) en de geluidsbelasting als gevolg van verkeersbewegingen die het gevolg zijn van de aanwezigheid van het terrein. Aandachtspunt is tevens de cumulatie van geluidsbelasting door bedrijven aan de zuid- en oostzijde van het plangebied;
- de gevolgen van de ontsluiting van het terrein voor de aanwezige infrastructuur. Het betreft hier zowel verkeersintensiteiten als geluidsbelastingen;
- de effecten op het natuurgebied De Reef. Hiermee worden zowel de milieuhygiënische, de landschappelijke als de ecologische effecten bedoeld als de invloed op de recreatieve waarde van de polder en zijn directe omgeving. Door tussen het industrieterrein en de Reef een bufferzone te creëren kan de ecologische functie van de Reef, naast de landschappelijke waarden, worden beschermd;
- de gevolgen die de aanleg van de zeehaven aan het Noordzeekanaal heeft voor de waterhuishouding in en rond de Westzanerpolder. Het gaat hierbij met name om de beïnvloeding van de grondwaterstroming, het peilbeheer en de afwatering van het omliggende gebied. Het natuurgebied De Reef vormt hierbij een gebied van speciale aandacht.

De overige aspecten worden minder relevant voor de besluitvorming geacht en zullen derhalve slechts globaal in het MER in beschouwing worden genomen. Aangegeven zal worden op welke wijze deze aspecten beheerst of voorkomen kunnen worden. Het gaat hierbij om de volgende aspecten:

- veiligheidsaspecten;
- geurhinder en lichthinder;
- energievoorziening en energiegebruik;
- afvalverwijdering, zuivering afvalwater.

4.3 Te verwachten gevolgen voor het milieu

De belangrijkste gevolgen voor het milieu zullen betrekking hebben op **geluid**, op verstoring of aantasting van het **natuurgebied** de Reef, op de **ontsluiting** van het terrein en op de **waterhuishouding** van het gebied. Door aan deze aspecten bijzondere aandacht te besteden bij de ontwikkeling van de Westzanerpolder kunnen de effecten worden beperkt. De effecten op het **landschap** zullen zoveel mogelijk beperkt blijven. Dit kan doordat de Westzanerpolder diep is gelegen. Verder zal de inrichting van de polder landschappelijk een logische overgang vormen tussen de grootschalige industrie aan de zuidzijde van het kanaal en het open gebied aan de noordzijde van de polder (effect bufferzone). Van de ontwikkeling van de Westzanerpolder wordt minimale beïnvloeding van de **luchtkwaliteit** verwacht. Dit vanwege de aard en de schaal van de te vestigen bedrijven en omdat de omvang van het terrein klein is in verhouding met de in de omgeving gevestigde industrie.

4.4 Vergelijking van alternatieven en beoordeling van de effecten

In het MER zullen alle varianten en alternatieven met elkaar worden vergeleken en zal een beoordeling van de ernst van de milieu-effecten worden gegeven. Er zal zoveel mogelijk op basis van bestaande normen en duidelijke criteria worden beoordeeld. Er zal een vergelijking in een overzichtstabel worden opgenomen.

5 Besluiten en procedures

5.1 De m.e.r.-procedure

De procedure milieu-effectrapportage (m.e.r.) kan in de volgende zeven fasen worden onderverdeeld:

Het formele *begin van de m.e.r.-procedure* wordt gevormd door de schriftelijke mededeling van de initiatiefnemers (burgemeester en wethouders van de gemeente Zaanstad) aan het bevoegd gezag (gemeenteraad van Zaanstad) dat zij een m.e.r.-plichtige activiteit willen ondernemen. Deze mededeling heeft de vorm van een zogenaamde Startnotitie. Na uitbrengen van de Startnotitie wordt door het bevoegd gezag een exemplaar hiervan aan de Commissie voor de m.e.r. (C-m.e.r.) en aan de wettelijke adviseurs gezonden en wordt de notitie algemeen bekend gemaakt.

In de *tweede fase* brengen de C-m.e.r. en de wettelijke adviseurs advies uit aan het bevoegd gezag over het geven van richtlijnen voor de inhoud van het MER. Hierbij bestaat voor eenieder de gelegenheid opmerkingen over het geven van dergelijke richtlijnen te maken. Het bevoegd gezag stelt vervolgens de richtlijnen voor de inhoud van het MER vast.

De *derde fase* is die waarin het MER wordt opgesteld. Voor de opstelling van het MER zijn de initiatiefnemers van de activiteit verantwoordelijk. Het MER wordt tezamen met het ontwerp-besluit (ontwerp-bestemmingsplan Westzanerpolder) bij het bevoegd gezag ingediend.

In de *vierde fase* wordt het MER op aanvaardbaarheid beoordeeld door het bevoegd gezag. Bij deze beoordeling vormen de gegeven richtlijnen en de wettelijke eisen het beoordelingskader. Parallel hieraan wordt beoordeeld of het ontwerp-besluit in behandeling kan worden genomen. Wanneer het MER aanvaardbaar wordt geacht, wordt het samen met ontwerp-besluit ter inzage gelegd.

De *vijfde fase* bestaat uit inspraak, advies en toetsing van het MER. Hierbij bestaat voor eenieder de mogelijkheid tot het maken van opmerkingen (schriftelijk en mondeling (hoorzitting)). De C-m.e.r. toetst in deze fase het MER aan de richtlijnen en wettelijke eisen, en op juistheid en volledigheid. Vervolgens geeft de C-m.e.r. het bevoegd gezag een toetsingsadvies.

De *zesde fase* behelst het nemen van het m.e.r.-plichtige besluit (vaststellen bestemmingsplan). Daarin zal duidelijk moeten worden gemaakt op welke wijze met het MER en de ter zake ingebrachte adviezen en opmerkingen rekening is gehouden.

De *zevende en tevens laatste fase* van de m.e.r.-procedure bestaat uit de evaluatie van de voorgenomen activiteit. Hiertoe wordt door het bevoegd gezag een evaluatieprogramma vastgesteld. De evaluatie is met name gericht op de onzekerheden in de voorspelde milieugevolgen.

Een overzicht van de m.e.r.-procedure, gekoppeld aan de vaststelling van een bestemmingsplan, is weergegeven in figuur 3.

Figuur 3. Bestemmingsplan-procedure en m.e.r.-procedure

m.e.r.-procedure			bestemmingsplan		
termijnen	initiatiefnemer/ bevoegd gezag	anderen	initiatiefnemer/ bevoegd gezag	anderen	termijnen
	opstellen startnotitie bekendmaking startnotitie				
4 wkn		inspraak/advies			
9 weken		advies richtlijnen Cmer			
13 weken (+max 8 wkn)	vaststellen richtlijnen opstellen MER		opstellen ontwerp bestemmingsplan		
	bekendmaking MER		overleg art. 10 Bro		
			bekendmaking ontwerp bestemmingsplan		
4 weken		inspraak/advies		inspraak	4 weken
5 weken		toetsingsadvies Cmer			
			vaststelling bestemmingsplan		4 maanden + 5 weken
	evaluatie milieu-gevolgen			goedkeuring GS	6 maanden
				beroep	6 weken

5.2 Herstart procedure Westzanerpolder

Met het verschijnen van deze startnotitie wordt de m.e.r.-procedure voor het bedrijventerrein Westzanerpolder, begonnen op 17 april 1996, herstart. Deze herstart is bedoeld om een zeehaven met kadefaciliteiten aan het Noordzeekanaal toe te voegen aan het oorspronkelijke voornemen van de gemeente Zaanstad. Voor het oorspronkelijke voornemen zijn in juni 1996 de richtlijnen voor het MER vastgesteld. Voor het huidige, gewijzigde voornemen dienen aanvullende richtlijnen te komen.

Deze startnotitie zal na bekendmaking door Burgemeester en Wethouders van de gemeente Zaanstad gedurende een periode van vier weken ter visie liggen op de locaties Bannehof en Stadskantoor van de gemeente. Op deze startnotitie kan door eenieder worden ingesproken. Op grond van deze startnotitie en de inspraakreacties worden de aanvullende richtlijnen vastgesteld. In combinatie met de richtlijnen van juni 1996 zal vervolgens het MER "Bedrijventerrein Westzanerpolder met zeehaven en kadefaciliteiten aan het Noordzeekanaal" worden opgesteld.